

Politiek interview

Door Indra Dewitte en Guy Thuwis

Zij moeten de provincie redden

BERT LAMBRECHTS
(N-VA)

INGE MOORS
(CD&V)

TOM VANDEPUT
(CD&V)

IGOR PHILTJENS
(OPEN VLD)

Gedeputeerden over hun plannen

Gaat de nieuwe Vlaamse regering de provincies het definitieve nekschot geven? Of veroverd dit intermediair niveau zijn definitieve plaats? De 880 personeelsleden van de provincie moeten nog wat wachten op een antwoord. In Limburg willen de vier gedeputeerden van de coalitie van CD&V, Open Vld én N-VA er deze legislatuur alvast tegenaan gaan om de provincie 'incontournabel' te maken.

De afslanking heeft een knak gegeven aan het provinciebestuur. De kopjes zijn wat gaan hangen op het einde van de vorige legislatuur. Inge Moors (CD&V): "Klopt, de onduidelijkheid en hervorming hebben ook gewogen op het personeel. Maar er is nu duidelijkheid, en de beperking tot de grondgebonden bevoegdheden geeft ons ook de mogelijkheid om te focussen en meer in te zetten op efficiëntie. Ik hoop ook dat er rust kan komen voor het personeel."

De malaise was duidelijk zichtbaar.
Igor Philtjens (Open Vld): "Het ging dan ook niet alleen over de afslanking. Eerst is het Provinciefonds afgeschaft, dat betekende 14 miljoen euro minder. Zo'n overheveling vraagt ook heel veel energie en dat is negatieve energie voor het personeel. Daarnaast is er de onzekerheid, omdat je nooit weet of je mag terugkomen. We hebben inderdaad rake uppercuts gekregen, maar de provincie is nooit knock-out geweest. We staan nu aan de vooravond van de volgende verkiezingen. Ik vind dat er een belangrijk signaal moet worden gegeven dat het bestuur van vandaag met zijn beperkte bevoegdheden daar de komende zes jaar keihard kan aan werken."

De provincie Limburg is financieel niet slecht uit de afslanking gekomen: 18,5 miljoen minder uitgaven, 11,2 miljoen minder inkomsten. Dat is 7,3 miljoen winst per jaar.

Bert Lambrechts (N-VA): "Dat zullen we nog moeten afwachten. We zijn nog maar pas bezig."
Igor Philtjens: "We moeten ook uittreden uit de intercommunales, dat betekent tien miljoen minder inkomsten uit dividenden. Samen met de 14 miljoen van het provinciefonds maakt dat 20 procent van onze balans die weg is. Dat weegt op de begroting."
Inge Moors: "Als je het globale plaatje bekijkt, zijn er taken overgenomen door Vlaanderen. Het is maar de vraag of dat een besparingsoefening is..."

De afslanking kost dus meer aan Vlaanderen en Limburg komt er niet goed uit.
Inge Moors: "We stellen gewoon vast dat we minder dividenden gaan hebben. Onze uittrede uit het Limburgse klimaatbedrijf Nuhma hebben we gegeven aan de coöperatieve vennootschap s-Lim, dat samen met de gemeenten aan een slimme regio werkt."

Hoe kijkt de gedeputeerde van Economie naar het financiële plaatje?

Deze week in het nieuws

Het afgeslankte provinciebestuur is nog maar net uit de startblokken of er hangt al een nieuwe dreiging in de lucht: de parlementsverkiezingen van 26 mei.

Tom Vandeput (CD&V): "Vroeger had je werkingsmiddelen en een investeringsbegroting. Dat is nu allemaal één gegeven geworden, maar dat wil niet zeggen dat de middelen die van Vlaanderen moeten komen direct inzetbaar zijn voor projecten. We hebben nog geen zicht op de manier waarop die middelen zullen vrijkomen."

Julie zijn nog aan het bekijken hoeveel centen er nog zijn en hoe die zo efficiënt mogelijk kunnen ingezet worden.
Bert Lambrechts: "Wat ik fantastisch vind, is dat we nu alle vier dezelfde oefening aan het maken zijn: wat staat er allemaal op ons lijstje, hoe is dat gebudgetteerd en wat gaan we ermee doen?"

Hoe vertaalt de afslanking zich in het aantal medewerkers?
Tom Vandeput: "We hebben nu 880 personeelsleden, waarvan tegen 2024 30 procent uitstroomt op basis van leeftijd. Ons personeelsbestand is vergrijsd, we zitten nu met een derde 55-plussers. Vraag is hoe we die mensen opnieuw dynamisch kunnen maken voor een verhaal. Daarvoor zoeken we nu ook een nieuwe algemeen directeur, de vroegere griffier."

Zal de provincie opnieuw aanwerven?
Igor Philtjens: "Als 31 procent op natuurlijke manier afvloeit, is dat ook een opportuniteit. Je kunt dan mensen zoeken met nieuwe profielen."
Tom Vandeput: "We gaan niet automatisch zomaar aanvullen en de tanker verder laten drijven. Als iemand met pensioen gaat, wordt die niet de facto vervangen door een jongere."

U gaat meer projectmatig werken?
Tom Vandeput: "Dat wordt een transversale bevoegdheid voor ons allemaal. Mensen kennen de provincie vooral als subsidiebox: die overal 20 of 30 procent langs legt. Steden en gemeenten kijken zo voor een stukje naar de provincie. Die zeggen ook dat de provincie een backoffice is en sommigen maken daar gebruik van. Als we echt projectmatig gaan werken, zullen we zelf zichtbaarder worden."

Hoe gaat dat gebeuren?
Tom Vandeput: "Een voorbeeldje uit het departement economie: moeten we aan de drie werkgeversorganisaties elk apart een ondernemersprijs voor 20.000 euro blijven subsidiëren? Ik ga met hen bekijken of we niet samen het verschil kunnen maken in plaats van het allemaal verkokerd te doen."

Igor Philtjens: "Het Kolenspoor is transversaal een bevoegdheid van ons alle vier. We hebben dat verworven van de NMBS en gaan nu met alle stakeholders overleggen wat we daar allemaal willen: trage of innovatieve verbindingen. We zullen daar iemand opzetten die dat project binnen de juiste timing en budgetten realiseert."
Bert Lambrechts: "Het kan ook voor kleinere projecten zoals communicatie. Nu brengen we de provincie naar buiten via verschillende kanalen, we gaan dat misschien in één groter project steken."

schien in één groter project steken."

Er wordt minder 'gesmost' met geld?

Bert Lambrechts: "Ik denk het eerlijk gezegd wel."
Tom Vandeput: "De middelen worden efficiënter ingezet en het allerbelangrijkste is ownership op projectniveau. Er is al zo gewerkt binnen LSM (Limburg Sterk Merk, mdr) en de POM (Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij). Dat gebeurt met streekontwikkelingsprojecten bij de POM, waar we iemand in dienst nemen die een project kan trekken. Als het project opgeleverd is, kan die persoon elders zijn expertise aanbieden."

Julie gaan heel anders werken.

Bert Lambrechts: "Het Belieidsplan Ruimte Limburg. Tegen 2035 zullen we er 35.000 Limburgers en 33.000 huizezinnen krijgen. Het gaat duidelijk om een verdunning en vergrijzing van de bevolking. Het is cruciaal dat we voldoende ontwikkeling krijgen in Limburg om mensen hier te houden en naar hier te halen."

Een van de problemen is dat niemand de deputatie kent.
Inge Moors: "We zijn natuurlijk dat tussen-niveau dat achter de schermen veel werk doet voor de gemeenten."

Anderszids ging de eerste provincieraad van het jaar over benoemingen, een gas-boete en een uitvoeringsplan. Hoe kun je de mensen dan uitleggen wat de provincie doet?
Bert Lambrechts: "Je moet ons ook de kans geven. We zijn maar goed een maand bezig. We maken nu allemaal hetzelfde huiswerk om met andere dingen te komen, maar dat doe je niet direct."

Igor Philtjens: "De essentie is dat we zes jaar lang gevochten hebben tegen externe factoren. Het grote project van de provincie is een meerwaarde te betekenen voor de Limburgers en de bedrijven. Speerpunt voor mij is de versterking van steden en gemeenten. Vandaag willen we ons backoffice professionaliseren."

Hoe gaat u dat concreet doen?

Igor Philtjens: "We gaan de kennis die we in huis hebben, optimaliseren en delen met de gemeenten. Vandaag heet onze site het Provinciehuis, morgen wordt dat de Limburg-campus. Het Provinciehuis zelf wordt het huis van de Limburgers en we gaan op de Limburgcampus de kennis inbrengen die er vandaag is bij onze intercommunales. Ik denk aan Nuhma, s-Lim, Bionerga of Limburg.net. Op het moment dat zij gehuist zijn zijn op onze site, krijg je een interactie tussen verschillende openbare besturen die ten dienste staan van steden en gemeenten."

Wat wordt het economisch speerpunt?

Tom Vandeput: "Het gaat op economisch vlak goed met Limburg. We gaan er met de POM over waken dat alle nieuwe initiatieven afgebakend blijven binnen de visie van

de studies die in de voorbije periode gemaakt zijn. Alle rapporten hebben uitge-maakt dat Limburg zich moet blijven focussen op de lijnen die uitgezet zijn in SALK."

Het wordt dus een voortzetting van het bestaande beleid.

Tom Vandeput: "Qua strategie wel. SALK is in 65 projecten uitgevoerd, maar bepaalde cruciale zaken zoals mobiliteit en bedrijventerreinen nog niet. Hoe kun aan bijkomende industriële ontwikkeling gaan doen als je niet aan de terreinen geraakt?"

Wat wordt het zwaartepunt van het ruimtelijk beleid?

Inge Moors: "Het Belieidsplan Ruimte Limburg. Tegen 2035 zullen we er 35.000 Limburgers en 33.000 huizezinnen krijgen. Het gaat duidelijk om een verdunning en vergrijzing van de bevolking. Het is cruciaal dat we voldoende ontwikkeling krijgen in Limburg om mensen hier te houden en naar hier te halen."

Limburg mag geen park worden.

Inge Moors: "Nee, maar 23 procent van de Limburgers woont nog altijd in kernen die niet goed voorzien zijn. Er zal een verdichting van de kernen moeten komen. We kunnen niet ongebreideld uitbreidingsgebied blijven aansnijden."

Hoe gaat u daartegen optreden?

Inge Moors: "Op basis van woonbehoeftes. Een aangeroei met 35.000 Limburgers is niet zo heel veel. We gaan keuzes maken, anders gaan we leegstand krijgen op sommige plaatsen. In het Belieidsplan Ruimte Vlaanderen hebben de regio's de mogelijkheid om een beleidsplan op maat te maken. We hebben een studie gemaakt over de plaatsen waar de mensen gaan wonen en waar het pendelverkeer zit. Op basis hiervan komt er een verdeling van gebieden waar nog kan gebouwd worden. De gemeenten zullen per regionale woningmarkt onderling uitmaken hoe ze die pot verdelen."

Tom Vandeput: "Aansluitend gaan we ook de retailzones wat kritischer bekijken. We krijgen het ene bericht na het andere dat Limburg kreunt onder de winkellegestand. Ik heb dat ook ondervonden in Hasselt. Maar je zit daar met processen waar plannen van 2005 vandaag in uitvoering komen, zoals bijvoorbeeld de Blauwe Boulevard. De tijdgeest en de markt zijn natuurlijk veranderd."

Gaat u dan ingrijpen?

Tom Vandeput: "We gaan dat kritisch evalueren, maar zones die vandaag ingekleurd zijn voor retail behouden hun rechtszekerheid. Als er vandaag iemand een shopping als Ikea zou willen in landbouwgebied, is dat echter niet evident. Dit is destijds na de sluiting van Ford vrij arbitrair gebeurd voor Ikea in Hasselt. Retail is een krimpende markt, de netto vloeroppervlakte wordt kleiner. We moeten geen bijkomende meters meer vergunnen."

Wat wordt uw speerpunt, gedeputeerde Lambrechts?

Bert Lambrechts: "Mobiliteit. We krijgen als provincie een gigantische opportuniteit met de vervoersregio's. We gaan met z'n allen streven naar beter openbaar vervoer. Er zijn al contacten met De Lijn. Belangrijk zijn voor ons de dorpskernen, maar je gaat niet iedereen aan

Als vandaag iemand een Ikea zou willen in landbouwgebied, is dat niet meer evident

Tom Vandeput

Politiek interview

Door Indra Dewitte en Guy Thuwis

zijn deur kunnen halen.”

Gedaan dus met de belbussen.

Bert Lambrechts: “Dat zeg ik niet. We kunnen wel naar een combinatie van transportmiddelen gaan. Mensen kunnen naar een opstapplaats fietsen om daar het openbaar vervoer te nemen. De fietsautostrades spelen daarin een belangrijke rol.”

Wat doet u dan met oudere mensen?

Bert Lambrechts: “Er zijn heel veel ouderen die elektrisch fietsen en die u en mij vlot passeren.”

De belbus wordt vervangen door de fiets.

Bert Lambrechts: “Nee, dat zeg ik niet. (lacht) Ik zeg alleen dat wij de mensen willen faciliteren zodat ze raken waar ze willen raken. Het allerbelangrijkste is dat Limburg een heel goed openbaar vervoer krijgt.”

Zijn daar meer middelen voor?

Bert Lambrechts: “Ik denk dat wij daarvoor ons lobbywerk in Brussel beter moeten doen.”

Igor Philtjens: “De ontsluiting van Limburg via het spoor is geen provinciale aangelegenheid. Hetzelfde voor de Noord-Zuid. Daar is het momentum gekomen om de spade in de grond te steken, maar dat is Vlaamse bevoegdheid. Het enige wat wij kunnen doen in de vervoersregio is de steden en gemeenten overtuigen dat de bus niet stopt aan hun grens. Met de fiets zijn we koploper voor het toeristisch netwerk, maar amper 16 procent van de Limburgers fietst naar het werk. Er moet vooral een mentaliteitsverandering komen en die moeten we ondersteunen door het versterken van de infrastructuur en het wegnemen van onveilige situaties.”

We hebben nog niets gehoord over klimaatverandering, een thema dat geweldig leeft bij jongeren.

Inge Moors: “Tijdens de droogte afgelopen zomer heeft de gouverneur opgeroepen tot een actieplan. Wij gaan een studie doen om te weten waar er water zit en waar er behoefte is aan water. Bufferbekkens kunnen we bijvoorbeeld dieper maken om veel meer water op te slaan.”

Igor Philtjens: “Klimaat is *hot*, maar we moeten ervoor zorgen dat er niet aan een opbod gedaan wordt, maar dat we stapje voor stapje maatregelen uitvoeren ten voordele van het klimaat. Zo proberen we al onze gebouwen led-proof te maken. We zijn al halverwege.”

Limburg had een plan om in 2020

FOTO'S LUC DAELEMANS

klimaatneutraal te zijn. Dat is niet gelukt, maar kunnen we niet ambitieuzer zijn dan het klimaatakkoord van Parijs?

Bert Lambrechts: “Natuurlijk, maar ik moet heel eerlijk zeggen dat ik mijn huiswerk nog niet gemaakt heb.”

Igor Philtjens: “Iedereen moet voor zijn eigen bevoegdheden maatregelen nemen. In het toerisme maken we bijvoorbeeld werk van duurzame kleinschalige logies. De focus ligt dit jaar op ecotoerisme, de mensen bewust maken van hun *footprint*.”

Hoe kijkt de deputatie naar de verkiezingen van mei?

Bert Lambrechts: “Ik heb nu een taak en ga me daar zes jaar gigantisch opgooien.”

U bent niet de mol van N-VA die naar de provincie komt om ze af te schaffen?

Bert Lambrechts: “Ik vind dat wij voor een transitie moeten gaan. Wat het ook moge worden, we gaan zeker ook naar fusies. In het apparaat provincie zit veel knowhow die we daarvoor perfect kunnen gebruiken. Of dat nog onder de noemer provincie Limburg gaat zijn... wie ben ik?”

Igor Philtjens: “We moeten stoppen met bezig zijn over onszelf. Vanuit Open Vld zijn we pleitbezorger van communautaire rust, ook voor de provincies.”

Gaan er in 2024 nog provinciale verkiezingen zijn?

Igor Philtjens: “Ik heb geen glazen bol, maar ik denk het wel.”

Tom Vandeput: “Zelfs in de hoofdstad hebben we te weinig schaal om te kunnen doen wat we willen doen. Laat staan voor kleine steden en gemeenten in Limburg. De provincie heeft haar nut bewezen en bewijst dat vandaag nog.”

Wat is voor de provincie het politiek memorandum voor de verkiezingen?

Inge Moors: “Dat we vanuit Vlaanderen ook eens de middelen zouden krijgen om veel meer te doen voor mobiliteit. Zoals men in Nederlands-Limburg kan doen.” (Lambrechts knikt bevestigend)

Er ligt in Brussel een paar honderd miljoen voor de tram naar Maastricht. Stel dat het niet lukt, is Limburg dan vragende partij voor die middelen?

Bert Lambrechts: “Je mag er nooit vanuit gaan dat iets mislukt.”

Dit verhaal is nog maar vijftien jaar bezig.

Inge Moors: “Dan gaat dat geld wellicht naar de Oosterweel...”

Gaat Limburg het geld dan opeisen?

Inge Moors: “We gaan ervan uit dat we dat geld niet moeten opeisen en dat het geïnvesteerd wordt in Spartacus.”

De provincie moet de middelen krijgen om veel meer te doen voor mobiliteit

Inge Moors

Dilemma's

Michel II of een andere regering?

Igor Philtjens: “De voortzetting van Michel II.”

Bert Lambrechts: “Da's wel een heel moeilijke... Een andere regering dan maar.”

Meer toeristen naar Limburg of meer bedrijven?

Bert Lambrechts: “Toeristen zijn zeker niet onbelangrijk.”

Inge Moors: “Meer bedrijven.”

Tom Vandeput: “Meer bedrijven, dan komen de toeristen vanzelf.”

Sprong voorwaarts in de mobiliteit richting Nederland of naar Brussel-Antwerpen?

Igor Philtjens: “Brussel-Antwerpen.”

Inge Moors: “Moeilijk... Brussel-Antwerpen.”

Bert Lambrechts: “Voor mij de Euregio: Nederland-Duitsland.”

Inge Moors: “Voor mij eigenlijk ook.”

Afschaffing van de gezinsbelasting (35 euro): ja of neen?

Igor Philtjens: “Nee, anders klopt de rekening niet meer.”

Bert Lambrechts: “Ja, dat staat in ons programma.”

Tom Vandeput: “Minder fiets-snelwegen dan Bert.”

Deputé of parlamentslid?

Igor Philtjens: “Deputé.”

Tom Vandeput: “Deputé, ik ben dat pas.”

Inge Moors: “Deputé.”

Bert Lambrechts: “Je wil niet weten hoe groot deze uitdaging is. Ik wil mijn leven lang député zijn.” (gelach)

Inge Moors: “Dus de provincies kunnen nog lang blijven bestaan.”